Poštnina plačana v gotovini

Mariborski Večernik »JUTRA«

Cena 1 Din

Leto III. (X.), štev. 225 Maribor, četrtek 3. oktobra 1929

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon: Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Kaj je treba kmetijstvu,

da se reši iz današnje težke krize, o tem se razpravlja po celem svetu v široki javnosti. Vse razprave pa izzvene končno v veliki klic, ki ga je nedavno izdal na kmetovalce v Nemčiji nemški kmetijski svet v Berlinu v posebni okrožnici pod naslovom: »Zusammenschluß! — Združitev, čim tesnejša, čim popolnejša, čim smotrenejša in čim bolj poglobljena organizacija vsega kmetijstva celega sveta je čarobno sredstvo, ki more zavreti kolo, katero se danes suče tako nesrečno, da grozi zlomiti in zdrobiti kmetski stan ne samo pri nas, ampak tudi v drugih gospodarsko nedvomno silnejših državah, kakor n. pr. v Nemčiji.

Razvoj narodnega gospodarstva v celoti gre v smeri, ki sili k združevanju posameznikov in posameznih podjetij v velike enotne gospodarske zgradbe. Vidimo, da se v vseh drugih panogah vrše vedno nove združitve, ki potem tišče na kmetijstvo. Ogromne bančne fuzije v Ameriki in drugod, združitve velikih industrijskih podjetij so za to dokaza dovolj. Vsi ti koncerni diktirajo za kmetijske potrebščine, za gnojila, stroje itd. cene, ki se morajo plačati. Na drugi strani pa se združujejo tudi odjemalci kmetijskih pridelkov in diktirajo cene tem pridelkom (koncerni mlinov, pivovarn, sladarn itd.) Kmetijstvo je torej danes gospodarsko obkroženo od močno organiziranih gospodarskih skupin, in jasna je nujna potreba, da se napravi konec razdrobljenosti kmetijskega gospodarstva, ker bodo sicer te gospodarske skupine, ki so obkolile kmetijstvo, ga tudi zmečkale.

Rešitev je na eni strani v močnem zastopstvu kmetskega stanu napram zgoraj, glede zakonodaje. Kmetijska zbornica je nujni postulat za obstanek in razvoj našega kmetijstva. V drugi polovici t. m. se bo vršil v Subotici velik gospodarski kongres, ki bo med drugim razpravljal tudi o vprašanjih kmetijske zbornice. Vsi drugi ustanovi od industrijcev pa doli do odvetnikov, notarjev in do delavcev imajo že svoje zbornice, kmetijski stan je danes še edini, ki je nima. Kmetijska zbornica bo imela nalogo, da polslužbeno zastopa interese kmetijstva, da sodeluje pri reševanju važnih vprašanj iz vseh gospodarskih področij, kakor v vprašanjih carin, tarif, trgovskih pogodb itd. Zlasti bo morala kmetijska zbornica posvečati pažnjo temu, da bo zbirala podatke o cenah, o kupčijah, o vsem, kar je v interesu kmetovalcev, in da bo ustvarjala kombinacije za čim najboljše planiranje kmetijskih pridelkov. Dozdajni poskusi za ustanovitev kmetijske zbornice so se razbili ob tem, ker so zastopniki drugih gospodarskih interesov povdarjali, da je naše kmetijstvo še na prenizki kulturni stopnji, dočim bi zbornica naj bila krona njegovega gospodarskega in kulturnega razvoja. Na drugi strani pa se je ugovarjalo, da bi kmetijska zbornica mogla postati centrum politični agitacije. Jasno je, da so ti ugovori ničevi, ker kmetijska zbornica nima več pomena, ako je kmetijstvo na višku razvoja in uspehov, na drugi strani pa ima državna oblast nadzorstveno pravico in je njena dolžnost, onemogočiti v zbornici vsako politično agitacijo. Klic vsega kmetijstva države mora biti: ven s kmetijsko zbornico! V tem smislu se bo nedvomno tudi izrekel veliki kongres kmetijskih gospodarjev v Subotici.

Naravno pa samo kmetijska zbornica ne more zadostovati. Treba je poleg tega in v prvi vrsti tesnejše gospodarsko-zadružne organizacije našega kmetijstva. Pasti morajo med kmetskim ljudstvom še zelo pogosti, žal veliko prepogosti, predsodki proti zadružni organizaciji zlasti v pogledu nabavnih in prodajnih zadrug. Izginiti bodo morali napačni pojmi v omejevanju individualne svobode potom zadružništva. Šele potem, ko bodo kmetovalci z močnimi dobavnimi in eksportnimi zadružnimi trusti lahko sami določali cene svojim pridelkom, seveda v skladu s svetovnimi cenami drugih predmetov, bo odvrnjena nevarnost, da bi mogle mogočne skupine ostalih gospodarskih področij pritisniti kmetijstvo ob steno.

Dr. Stresemann mrtev

NENADNA SMRT ODLIČNEGA NEMŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA JE POVSOD NAPRAVILA GLOBOK UTIS.

BERLIN, 3. okt. Danes zjutraj ob 5.25 je nenadoma preminul na posledicah kapi nemški minister za zunanje zadeve dr. Gustav Stresemann, vodja nemške ljudske stranke in eden najodličnejših državnikov Nemčije, star 51 let. Včeraj zvečer se je počutil še čilega. Ob 23. pa je po kapi nastopila agonija, ki je trajala do zjutraj, do smrtne ure. Poklicani zdravniki so bili brez moči. O smrti je bil takoj obveščen drž. predsednik Hindenburg. Vlada je izdala danes žalni manifest na nemški narod. Ves Berlin je v črnih zastavah. Vse obžaluje v njem skoro nenadomestljivega državnika, ki je zadnjih pet let nepretrgoma vodil pota nemške zunanje politike. Stresemann je bil še do l. 1922 odločen monarhist in je še tega leta kot predsednik nemške ljudske stranke poslal ekscesarju Viljemu pozdravno brzojavko, kasneje pa se je preobrnil v odločnega branilca republike.

BERLIN, 3. okt. Vsi berlinski listi so izdali zjutraj posebne izdaje, v katerih slikajo smrt dr. Stresemanna ter njegovo politično individualnost. Iz cele države prihajajo poročila o težkem utisu, ki ga je napravila na narod novica o Stresemannovi smrti.

PARIZ, 3. okt. Tudi v francoskih političnih krogih je Stresemannova smrt napravila najglobljі utis. Povdarja se, da je s Stresemannom zapustil evropsko politično pozorišče mož velike avtoritete v svojem narodu in zagovornik prijatelskih odnošajev med Nemčijo in Francijo, ki se je strinjal z Briandom v ideji Združene Evrope.

LONDON, 3. okt. V prvih jutranjih urah je prišla vest o Stresemannovi smrti in se je takoj raznesla v vseh političnih in diplomatskih krogih. Zun. minister Henderson je izjavil, da s Stresemannom ni samo Nemčija izgubila svojega najsposobnejšega državnika, ampak imajo izgubo vse države sveta. Jutranji listi pišejo, da je Stresemann vodil splošno-človeško politiko in delal za mednarodni mir. On ima glavno zaslugo za vstop Nemčije v Ligo narodov. Ravno tako velike so njegove zasluge v vprašanju razorožitve in sodelovanja med narodi.

Angleško ruski sporazum bo jutri podpisan

LONDON, 3. okt. Henderson je izjavil novinarjem, da bo sporazum med njim in Dovgalevskim podpisan še pred odhodom Davgalevskega iz Londona jutri v petek. Sporazum bo predložen takoj parlamentu v ratifikacijo. Diplomatski odnošaji bodo takoj vpostavljeni.

ČSR uvede zlato valuto

PRAGA, 3. okt. Listi javljajo, da je vlada sklenila, v najkrajšem času uvesti zlato valuto. Reforma se bo izvedla naredbenim potom in je v ozki zvezi z osnovanjem mednarodne reparacijske banke.

Strahote požara na petrolejskih poljih v Moreni

BUKAREŠTA, 3. okt. Pred 3 dnevi je bilo več eruptivnih eksplozij pod zemljo in nastalo je 28 novhi žrel, iz katerih šikajo plameni po več sto metrov visoko. V okolici požara se neprestano čuje podzemsko grmenje. Petrolejski viri v Moreni gore sedaj že 128 dni in ni verjetno, da bi mogli požar letos udušiti.

Šahovski turnir v Rogaški Slatini

ROG. SLATINA, 3. okt. Včeraj popoldne je zmagal še Rubinstein nad Canallom, remis pa je ostala partija Singer-Jovanovič. Stanje po XII. kolu: Rubinstein 9 in pol, Maroczy, Przjepiorka, Flohr, Grünfeld 8, Pirc, Takacs 7 in pol, Canall 6 in pol, Brinckmann 6, Hönlinger 5 in pol, dr. Geiger 5, König 3 in pol, Jovanovič, dr. Singer, Rožič 2.

Minister za kmetijstvo dr. Frangeš v Mariboru

Včeraj zjutraj je prišel v Maribor iz Rog. Slatine, kjer je na tritedenskem oddihu, kmet. minister g. dr. Frangeš z avtom v spremstvu šefa kabineta. Konferiral je delj časa z velikim županom in njegovim referentom za kmetijstvo ter nato obiskal v spremstvu vel. župana in obl. komisarja Vinarsko in sadjarsko šolo, okrožni agr. urad in razsadnik v Pekrah. Med vožnjo v Slov. Bistrico, kjer si je ogledal neko vzorno posestvo, se je ustavil v vasi Bohova, odkoder domnevno izhaja njegova rodbina. Značilno je, da mu je kmet Frangeš, ki je na dotičnem domu gospodar, povedal podatke, ki se strinjajo s podatki, znanimi ministru o poreklu rodbine, zlasti n. pr. da izhaja rodbina iz Francije. Iz Slov. Bistrice si je šel še ogledat kmet. šolo v Sv. Juriju ob j. ž., odkoder se je sinoči vrnil v Rog. Slatino. Bil je zelo zadovoljen s tem, kar je v oblasti videl in se je zlasti pohvalno izrazil o snagi in čistoči ter lepoti kmetskih hiš.

Ponarejevalci muškatelca obsojeni

Sodbo okrožnega sodišča je vzklicno sodišče potrdilo.

Danes predpoldne se je vršila pri okrožnem sodišču razprava o znani muškatelski aferi Štajerske vinarske zadruge iz Melja.

Senatu je predsedoval ss. Zemljič, referent je bil dr. Senjor, votanta pa ss. Tombak in Kolšek. Obtoženca sta zagovarjala dr. Bučar in dr. Veble, zasebno udeleženko Milko Pichlerjevo pa dr. Reisman. Državno tožiteljstvo je zastopal dr. Hojnik.

Po dveurni razpravi in daljšem posvetovanju je sodni dvor zavrnil vzklic obtožencev in potrdil sodbo okrožnega sodišča. Ostanejo torej obsojeni odborniki Štajerske vinarske zadruge radi prestopka ponarejanja vina v »muškatelca«: kletar Ivan Gerlič na 600 Din, ali 6 dni zapora, delavec Fran Kovačič na 300 Din ali 3 dni zapora, gimnazijski katehet Alojz Rezman na 300 Din, ali 3 dni zapora, posestnik Ivan Lorbek na 2000 Din, oziroma 6 dni zapora, podravnatelj Cirilove tiskarne in občinski svetnik kaplan Franc Hrastelj na 1500 Din, ali 4 dni zapora in veleposestnik Robert Košar od Sv. Bolfenka na Kogu na 3000 Din oziroma 6 dni zapora.

S tem je definitivno končana velika muškatelska afera, ki je vzbudila splošno pozornost po vsej Sloveniji, zlasti pa v vinarskih krogih.

Nezgoda pri delu.

Pri betonskih delih zaposleni 28 letni delavec Pavle Kokolič iz Vrbanove ulice se je ponesrečil pri delu. Po bregu se je valil kamen, ki je delavca zadel v glavo ter mu povzročil precejšnjo rano. Na rešilni postaji so mu nudili prvo pomoč. —

Število konkurzov pada.

Jugoslov. društvo za zaščito upnikov v Zagrebu poroča, da je bilo meseca septembra v celi državi 51 konkurzov napram 68 v lanskem septembru. V Sloveniji in Dalmaciji jih je bilo 5 kakor lani, v Srbiji in Črni gori pa je padlo število od 50 na 35.

Zmaga monarhistov v Solunu.

Pri občinskih volitvah minolo nedeljo v Solunu so po napeti borbi zmagali monarhisti z 12432 glasovi proti Venizelistom, ki so dobili 8321 glasov.

Kaj je najtežje?

Nek ljubljanski list je otvoril nedavno samo na sebi zanimivo tekmo za najboljši odgovor na vprašanje: Kaj je najtežje? Ni pa objavil klasičnega odgovora iz vrst državnih uslužbencev: »Najtežje je ustaviti poplavo, za katero se še sedaj odteguje državnim uslužbencem...«

Pozabljiv.

Obupanca so rešili iz zanke, ki si jo je nataknil krog vratu in se obesil.

— Zakaj pa ste si napravili na vrvi, ki ste si jo dali krog vratu, vozel?

Ah, to je samo radi tega, da ne bi pozabil, da sem se hotel obesiti.

Pohujšanje v dolini šentflorjanski

DRUGI DAN PROSLAVE DESETLETNICE NARODNEGA GLEDALIŠČA.

Sinoči se je, pred skoraj istotako polnim gledališčem kakor v torek, igrala večno aktualna Cankarjeva farsa »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. V njej je naš veliki besedni mojster upodobil našo slovensko domovino z vsemi njenimi grehi in napakami, toda s tako trpko in grenko-jedko satiro in persiflažo, kakor nikjer drugje. »Pohujšanje« ni realistično delo, osebe te farse so personifikacije, simboli, zato je storil režiser g. Jože Kovič prav, da je temu primerno zasnoval tudi inscenacijo. Z dobro domislico cerkvá na obeh straneh pozorišča je ustvaril simbolični dojem doline, a tudi ostalo okolje je samo naznačil z najbistvenejšimi rekviziti miljeja. Kakor pa je bil zasnutek stopnišča z oknom v prvem dejanju originalen in optično učinkovit, bi si vendar želel za to dejanje drugačne inscenacije; ta naj bi se uporabila samo v drugem dejanju, kjer edino ima notranjo simbolično in harmonično zvezo z dejanjem samim, kakor tudi ona v tretjem dejanju, ki je učinkovala zelo impresivno.

Režija sama ima mnogo uspelih domislic, med katerimi je najbolj sveža in učinkovita zaključna scena tretjega dejanja s pesmijo sv. Alojzija in belimi lilijami pred zastorom. Prav tako dobre se grupacije, samo tempo je včasih prenagel in se zaradi tega zabriše marsikatera lepota, ki bi sicer prišla bolj do izraza. Osobito dialogi Petra in Jacinte v drugem dejanju so bili tu in tam prenagli in je zaradi tega trpela igra gdč. Starčeve kot Jacinte, ker ni imela časa za finejšo modulacijo govora in občutij. Popolnoma na mestu je pa bil nagli tempo v skupnih scenah, ker jim je dajal potrebno razgibanost in živahnost. Maske in opreme pri nas niso povsem osebna stvar igralcev, zato bi priporočal »debelemu človeku« g. Rožanskega pri reprizah malo bolj estetično moduliran trebuh, pa tudi drugačno iskanje Krištofa Kobarja.

V nasprotju z inscenacijo je bila igra včasih preveč realistična, v celoti pa dobra in mestoma zelo dobra. G. Grom je dobro pogodil Petra in je včasih prijetno presenetil, drugekrati mu je pa manjkalo globine in topline ter — sigurnosti v tekstu. Gdč. Starčeva je bila kot Jacinta zunanje in tudi igralsko sveža. Kadar se je poglobila, nam je dala dobro igro, šibkejša mesta bi se pa dala takoj popraviti z zmanjšanjem prenaglega tempa. Zelo močno in notranje ter zunanje harmonično je podal g. Skrbinšek zlodeja. Bil je pravi Konkordat, eden najboljših, kar sem jih videl. Župan g. Pavla Koviča je dobro reprezentiral svoje dostojanstvo in funkcijo v čednostni dolini šentflorjanski, le v nastopiw z županjo je bil včasih premalo mevžast. Učitelj Šviligoj gosp. Tovornika je bil v prvem dejanju, posebno spočetka, preveč deklamatoričen in patetično šablonski, se je pa pozneje bolj ogrel in dosegel v tretjem dejanju nekaj dobrih efektov. G. Furjan je dobro pogodil zapitega notarja, tako po maski, kakor po igri, a izredno originalen in skoraj bi rekel klasičen je bil cerkvenik g. Jožka Koviča. Ga. Dragutinovičeva se nam je v županji dobro predstavila in jo je temu primerno pozdravilo tudi občinstvo. Na precej enaki višini, toda v dobri harmoniji s celoto so se kretali gosp. Rasberger (dacar), gdč. Savinova (dacarka), g. Nakrst (štacunar) in gdč. Udovičeva (štacunarka). Gdč. Kraljeva je kreirala sicer malo vlogo ekspeditorice z veliko umetniško ambicijo, kakor Jožko Kovič svojega tudi postranskega cerkvenika. G. Blaža sem videl kot popotnika prvič v daljši vlogi, zato odločnejše sodbe še nočem izreči, omenim le, da se mu močno, včasih premočno pozna, da je prišel z diletantskega odra. G. Ražanskemu bi pa kot »debelemu človeku« priporočal, naj svoj glas temeljito spremeni in bolj kultivira.

V celoti je bila to dobra in posrečena predstava in bi samo želel, da bi se v tem duhu in smislu nadaljevala započeta 11. sezona. Razveseljivo pa je, da se je tudi zanimanje javnosti za naše gledališče zopet dvignilo. —r.

Radio Maribor?

MISLI RADIO-AMATERJA. — SKROMNA IN TIHA LJUBLJANSKA KUKAVICA. — NACIJONALNI IN STRATEGIČNI OZIRI ZAHTEVAJO NOVO RELAIS POSTAJO. — »OBLJUBA DOLG DELA!« —

Poleg otvoritve gledališč, nabav novih kino-filmov je pričela pred dnevi tudi nova radio-sezona. Inozemske radio-revije so ji posvečale posebno pažnjo v zavesti, da je radio postal danes v Evropi že silno popularen. Prvotni razvojni štadij, namenjen predvsem zabavi, je že prekoračen in radio je danes že močno sredstvo za izobrazbo širokih narodnih plasti. Z velikimi žrtvami zgrajene oddajne postaje se zelo trudijo, ustreči svojim klientom« v vsakem oziru. — Nemčija in Avstrija kažeta kolosalen napredek, stremeč za čim ugodnejšo oddajo najboljših programov v sleherno nemško mesto — na najcenejši način. Saj pa tudi ima vsaka nemška postaja po 2—5 relais-postaj, ki omogočajo sprejem programov že z najenostavnejšimi detektorskimi aparati. S tem pridobe tudi postaje mnogo novih naročnikov in krog radio-komarjev se zmanjšuje na minimum, ker pač vsak rad plača pristojbine če je s programom domače postaje zadovoljen.

Tudi ljubljanska kukavica že kuka nad 1 leto... Toda Maribor na žalost ne more v polni meri uživati ljubljanskih radio-dobrot. Obetali so nam relais-postajo v Mariboru in govorilo se je že o točnih projektih, ki bi se naj bili uresničili že tekom leta 1929. A do danes, ko že beležimo mesec oktober, ne vemo še ničesar. Ako pomislimo, da je v Mariboru in okolici danes že več sto radio-abonentov, bi smeli pač pričakovati več naklonjenosti... Večina radio-amaterjev danes ljubljanske kukavice ne dosega. Podnevi le zelo dobri aparati sprejemajo Ljubljano, dočim jo zvečer slišijo z ozirom na slabo oddajno frekvenco (2.5 KW) zelo slabo, Dunaj, Budimpešta pa sta slišna celo z navadnimi detektorji. Žal nam je »Radio Graz« v Mariboru danes bližji ko Ljubljana in s svojo kapaciteto 5 KW je sprejemljiv z najenostavnejšimi aparati. O tem se imamo priliko prepričati dnevno pri Spatzeku in Zemljiču, ki nam z izredno točnostjo in fineso servirata programe inozemskih postaj. Nočemo trditi, da bi Ljubljana imela slab program! Toda dejstvo je, da ni v našem nacijonalnem interesu, če nas prekašajo inozemska mesta in nam nudijo več užitka kot domača postaja s svojo slabo frekvenco... Zato pa tudi ni nič čudnega, če je večina radio-amaterjev v Mariboru in okolici nemškega rodu, saj dobivajo programe iz svoje »velike domovine«, dočim mi z največjimi težkočami lovimo kukavico, da jo končno komaj in komaj zaznavamo...

V SOBOTO, DNE 5. OKTOBRA V
UNIONSKO DVORANO
NA PRIREDITEV „JADRANA“

Ali se da temu odpomoči? Z malo dobre volje bi bila stvar že rešena, kakor se nam je obljubila: **relais-postajo v Mariboru!** To zahtevo smo ponovno slišali baš zadnje dni, ko so nas pošte pozivale, da plačamo tromesečno pristojbino 75 Din za aparate. Mislimo, da bi državna oblast ne smela stvari zavirati, če ji je nacijonalizacija naše severne meje resnično pri srcu. Do sedaj je še vedno pokazala dovolj naklonjenosti (avtomat. telef. centala itd.), posebno v zadevah, ki so tudi — strategičnega značaja. Pri »Prosvetni zvezi« v Ljubljani, ki ima oddajo v zakupu, pa tudi ne bi smelo biti ovir, če je slovenski radio res »občekoristna naprava«. Zato: na dan z radiopostajo v Mariboru! — Radio-abonent.

Mariborski in dnevni drobiž

Spremembe v voznem redu

Pričenši s 6. oktobrom 1929 se spremeni vozni red sledečih vlakov:

1. **Simplon-Orient ekspresni vlak** na delni progi Trst - Zidani most: Trst odhod ob 19.45, Zidanimost 1.19, nadaljni vozni red do Stambula neizpremenjen.

2. **Brzi vlak štev. 710-603-504-D 188 Trst - Dunaj:** odhod iz Trsta 20.52, iz Pragerskega ob 3.20, iz Maribora gl. k. ob 4, prihod na Dunaj ob 9.30.

3. **Brzi vlak štev. 1104-201 Pragersko - Budimpešta:** odhod iz Pragerskega ob 3.21, iz Ptuja ob 3.41, iz Ormoža ob 4.9, iz Čakovca ob 4.32, prihod v Budimpešto ob 10.5.

4. **Potniški vlak štev. 612 Maribor - Dunaj:** odhod iz Maribora gl. k. ob 8.55, prihod na Dunaj ob 18.34.

Vozni red vseh ostalih vlakov ostane neizpremenjen.

Peta redna seja občinskega sveta mariborskega

se bo vršila v četrtek 10. tm. ob 18. uri v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je poročilo predsedstva, predlogi in vprašanja ter poročila odsekov.

Smrtna kosa.

V Zrkovcih je umrl pos. Martin Pihler, oče podpredsednika okrožnega sodišča dr. Fr. Pihlerja.

Proslavo 120-letnice Napoleonove Ilirije pripravlja v Ljubljani poseben odbor, obstoječ iz zastopnikov mestne občine, Glasbene Matice, oblastnega odbora in francoskega instituta. Na proslavo bo poslala zastopnike tudi osrednja vlada.

Ravnateljem Priv. agrarne banke

je imenovan Slovenec dr. Janko Hacin. Vršil bo tudi dolžnosti generalnega direktorja.

Na nacojšnjem operno-koncertnem večeru v gledališču

bode pel mesto g. Neralića (ki je radi očetove smrti zaprečen nastopiti) gosp. Šimenc razen še najavljenih točk še te-le: Ipavčevi pesmi **»Če na poljane rosa pade«** in **»Ciganka Marija«** ter arijo iz opere **»I pagliacci«**, gospa Zamejičeva pa še Ipavčevo **»Nezakonsko mater«** in Beethovenovo **»V tem črnem grobu«**.

Vsa društva

se ponovno opozarjajo, da imajo redno prijavljati policiji vsakršni sestanek, dirke itd. ter zaprositi za dovoljenje, ker sama prijava ne zadostuje. Prošnjo pa je treba vložiti najkasneje 3 dni pred prireditvo.

F. M. Hradil,

ki ga bomo imeli priliko spoznati kot dirigenta na koncertu »Sok. pěveckého sdružení« dne 8. oktobra v Unionski dvorani, pripada najmlajši generaciji moravskih skladateljev. Vzrasel je v strogi skladateljski tradiciji Leoša Janáčka, čigar učenec je. Njegovo skladateljsko delo je posvečeno simfonični, komorni in vokalni tvorbi ter kaže v svojih temeljnih potezah sledove vpliva šole Janáčkove, kateri je nesporno najoriginalnejši pojav današnje češke godbe. Janáček se je posvečal marljivo narodni pesmi, ki jo je popolnoma originalno obdelal; z njenim duhom je bil notranje popolnoma prešinjen. Koncert bo obsegal tudi eno Janáčkovo skladbo.

Cenj. naročnike »Večernika« v I. okraju od Strossmayerjeve do Vetrinjske ulice naprošamo za kratek čas potrpljenja glede dostave, da najdemo novo raznašalko, ker smo morali raznašalko Terezijo Lah radi nerednosti odpustiti. — Uprava »Večernika«.

Kot prinos k statistiki o konzumu vina v Mariboru in okolici bo onim, ki to statistiko zbirajo, nedvomno dobro služil podatek, da je neki vinotoč v najbližji bližini Maribora tekom ne čisto 2 mesecev, kar je bil odprt, v avgustu in septembru ter do sinoči, iztočil 46 polovnjakov vina, torej povprečno nad 200 l dnevno. Je očividno tako, kakor je v šali tožil nedavno naš vinogradnik: hudo je, da moramo sami reševati vinsko krizo s tem, da čim več vina konsumiramo!

Mariborska carinarnica

je imela meseca septembra dohodkov 12,092.197.10 Din, in sicer 12,084.126.85 Din za uvoženo in 44.034.25 Din za izvoženo blago.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 3. oktobra ob 20. uri »Operno-koncertni večer«. Operne pene. Gostovanje gg. Šimenca, Neralića in ge. Zamejičeve.

Petek, 4. oktobra. Zaprto.

Sobota, 5. oktobra ob 20. uri »Župan Stilmondski«, Premijera. Ab. B.

Nedelja, 6. oktobra ob 20. uri »Crkvena miš«. Prvič.

Župan Stilmondski na mariborskem odru. Slavnega Maeterlincka vojna drama »Župan Stilmondski«, ki je dosegla predlanskim v Ljubljani ogromen uspeh, se vprizori prvič v Mariboru v soboto, 5. t. m. v režiji g. J. Koviča. V glavnih vlogah nastopijo gdč. Kraljeva in gg. Grom, Kovič J. in Kovič P. Predstava se vrši za ab. B.

Počakajte s trgatvijo!

Veliki župan razglaša: Krasno jesensko vreme nam obeta letos dobro vinsko kvaliteto. Grozdje je večinoma zdravo in lepo razvito. Vsled tega je prilika, da zopet enkrat pridelamo vino, ki se bo odlikovalo po svoji kakovosti. Treba je samo izrabiti solnčne dneve in počakati s trgatvijo. Naj se torej vinogradniki letos nikakor ne prehitijo, kakor se ponekod rado dogaja, kajti zadnji čas opazujemo, da se kisla vina težko prodajo. Ne vemo, kedaj se bo nudila zopet tako ugodna prilika, da trgatev lahko brez škode zavlečemo. Zatorej priporočamo, da kmetijske in vinarske podružnice ter županstva v vinorodnih krajih vplivajo na to, da se začetek trgatve kolikor mogoče zavleče. Ne bom določal nobenega termina, ampak se zanašam na zavednost naših vinogradnikov, da bodo ta nasvet upoštevali v svojo lastno korist.

Turistovski dom na Urški gori pri Slovenjgradcu.

Mislinjska podružnica SPD v Slovenjgradcu obvešča vse cenjene turiste in izletnike, da bo njen dom na Urški gori od 14. t. m. naprej zaprt. Odport in oskrbovan bo samo še 20. in 21. t. m. Ker so se pri zimskih posetih dogajale razne nerednosti in se je mnogo ključev od doma nahajalo v nepoklicanih rokah, so se na domu nabavile nove ključavnice in bo ključ od 21. oktobra t. l. naprej samo pri podružnici v Slovenjgradcu, ter je zimski poset doma dovoljen samo glasom pravilnika o zimskem obiskovanju koč.

Prvi kostanjarji

so se včeraj pojavili na mariborskem trgu. Četudi prodajajo kostanj po 8 Din liter, je bilo mnogo odjemalcev, kajti kostanj v sedanjem času je špecijaliteta prve vrste.

O ponarejenih 100 dinarskih bankovcih so se zadnje dni razširile po mestu in v časopisju neistinite vesti. Informirali smo se na verodostojnem mestu in doznali, da ne gre za falzifikate, temveč za prirezane stotake, ki so za cm krajši od normalnih 16 stotakov zloženih drug vrh drugega da sedemnajstega, ki je nastal na škodo prejšnjih celih. Slične sleparije so se vršile že pred dvemi leti. Prvi prirejani stotaki so se pojavili na pošti v Ptuju, tokrat pa sta jih prejela mariborska carinarnica in kolodvorska pošta. Prirezane eksemplarje je zbrala Narodna banka. Pred razpečevalci se svari.

Policijska kronika.

Od srede na četrtek ni bil nihče aretiran, vloženih pa je bilo le nekaj prijav radi manjših prestopkov. Včerajšnji aretiranci so bili oddani sodišču. — Trgovskemu potniku Grobinu sta nočna roparja odnesla celo več denarja, kakor je včeraj napovedal. V listnici je imel Din 2222.60, ki jih je pred tem kasiral za svojo tvrdko pri odjemalcih. — Radi nevarne grožnje je bil ovaden 26letni zidar Ivan L., ki je tri leta živel s kuharico Marijo K., a ga je zapustila, ker se je med tem časom pečal z drugimi in se celo okužil. Zagrozil ji je, da jo bo ustrelil. — 6letna Marjeta C. je vrgla kamen v avto šoferja Štefana Z. in mu razbila obrambno steklo, vredno 200 Din. Škodo bodo morali poravnati stariši.

Velika kavarna.

Danes četrtek in jutri petek internacijonalna kabaretna večera. 2493

Položaj na slovenskem Koroškem

NERVOZNOST ZARADI NEGOTOVOSTI. — SLOVENCI IN NEVARNOST DRŽAVLJANSKE VOJNE. — FANTASTIČNE KOMBINACIJE. — KAKOR LETA 1914.

Čim prestopi človek avstrijsko mejo in dospe v Pliberk, začuti takoj neko splošno nervoznost, ki je bistveni znak položaja v Avstriji, odkar so se pričele širiti alarmantne vesti o predstoječih političnih dogodkih, posebna pa o možnosti spopada med »Heimwehrom« in »Schutzbundom«. V Velikovcu so znaki te nervoznosti še bolj očitni, a v Celovcu samem gotovo dosegajo višek. S komurkoli govorite, vsakdo vam izraža bojazen zaradi napetega stanja notranje politike. Trgovci in obrtniki se pritožujejo zaradi slabe kupčije in vsiljujejo blago tudi pod ceno, samo da bi izpraznili zaloge. Bojijo se, da bi v slučaju državljanske vojne izgubili vse, zato imajo rajši denar, ki se lažje prikrije in reši na varno. Delavci, seveda socijalistični, člani in pristaši »Schutzbunda«, se zanašajo na eni strani na moč svoje stranke na Dunaju, na drugi pa na pomoč delavskih bojnih organizacij iz Nemčije. Dasiravno so ponekod, posebno v Celovcu, Beljaku, Borovljah, Št. Vidu itd. precej močni, so vendar v veliki manjšini napram meščanstvu in drugemu prebivalstvu, ki je s svojimi simpatijami dejansko ali pa vsaj teoretično na strani »Heimwehra«. Taka je trenutna slika po mestih in večjih krajih z nemškim ali vsaj pretežno nemškim prebivalstvom.

Drugače je na deželi, osobito po slovenskih selih in vaseh. Naše tamkajšnje ljudstvo se borbe med obema nasprotnima si taboroma ne udeležuje niti direktno niti indirektno. Vztrajno stoji ob strani, kljub temu pazno zasleduje razvoj dogodkov. Boji se državljanske vojne, toda ne tako kakor nemško meščanstvo in delavstvo, ki mu gre samo za to, kdo bo v eventuelni borbi zmagal in kdo bo utrpel več ali kdo manj škode. Slovensko ljudstvo ve, da je zanj v političnem oziru popolnoma vseeno, kdo bo zmagal, kajti koristi ne bo imelo ne od »Heimwehra« in ne od »Schutzbunda«, kvečjemu bo imelo samo škodo, ker se bo potem zmagovita skupina lahko s še večjo vztrajnostjo lotila zatiranja naše narodne samobitnosti. Zanimivo pa je, da je opasna poostritev notranjepolitičnih razmer v Avstriji in splošna sedanja negotovost zelo močno uplivala tudi na one »Nemcem prijazne Slovence« na Koroškem, ki so l. 1920. glasovali proti Jugoslaviji. Mnogi odkrito priznavajo, da so storili največjo napako, ko so se izjavili za priključitev k Avstriji. Pri nas v Jugoslaviji vidijo, kako se vse življenje, pred vsem tudi gospodarsko, konsolidira, kako se povsod odraža mir in sigurnost, kako je kmet v vsakem oziru bolj svoboden kakor pa je v Avstriji, kjer o konsolidaciji razmer ni nikakega govora in kjer nihče ne ve, kdo je v državi gospodar.

Poleg bojazni zaradi nesigurnosti življenja in imetja v slučaju državljanske vojne in bojazni zaradi maščevanja s strani eventuelnih zmagovalcev, se pa opaža na Koroškem tudi bojazen pred intervencijo sosednjih držav, posebno Italije. Ljudstvo je skoraj prepričano, da bi v slučaju, če pride do bojev med »Heimwehrom« in »Schutzbundom« in v slučaju, da bi tem ali onim prišle na pomoč bojne organizacije iz Nemčije, poseglo vmes inozemstvo ter pooblastilo Italijo, Jugoslavijo in Češkoslovaško, da vzpostavijo red in preprečijo združitev ali takozvani nasilni »Anschluß«. S to možnostjo računajo baje zelo resno tudi v vodilnih celovških nacijonalističnih krogih, in baje je v tem iskati tudi povod za zelo dvolično in oprezno politiko podkancelerja, koroškega renegata Šumija. Nekateri gredo celo tako daleč, da prorokujejo popolen razpad republike Avstrije.

Na tujca napravi vsa ta nervoznost zelo čuden utis. Človeku se zdi, kakor da se je vrnil nazaj v tedne pred svetovno vojno, kajti sedanje nemirno stanje ima z onim l. 1914. po sarajevskem atentatu mnogo sličnosti. Kakor takrat pri nas, tako živi tudi sedaj ljudstvo v Avstriji v stalni napetosti in v pričakovanju nečesa izrednega in usodnega. Povsod se širijo najbolj alarmantne vesti, zmeda narašča bolj in bolj, a kaj bo in ali bo do česa sploh prišlo, tega nihče ne ve.

Abesinija,

NJE ŽENSTVO, ZAKONI, DECA IN MORALA.

V času, ko prebudi prvo deževje abesinske višave iz dolgega sna žarečih poletnih dneh, se dežela pretvori v cvetoči vrt in nastopi za abesinsko ženo doba ženitovanj in svatbenih svečanosti. Zamolklo odmevajo timpane ves dan in vso noč. Zlasti v jasnih, mesečnih nočeh, ko bdi nad pokrajinami mir in tišina, se razlega turobni ritem primitivnih instrumentov daleč naokrog. Od časa do časa pa ga prekinja lajanje hijen.

Svatje se ne ozirajo na sosešćino. Čim večje je razpoloženje, čim večje je kričanje, tem večja je svatba, tem premožnejša sta nova zakonca. Največje spoštovanje pa uživa tisti, ki ima toliko sužnjev, da monotona godba in divje petje ne poneha tri dni in tri noči. Veliko število gostov, ki prisostvujejo svatbi, se ves čas svečanosti ne zmanjša. Kuhinje peko in cvro neprestano, najbolja stara vina pa se v izobilja točijo prisotnim. Plesalke so neutrudljive, a piskači nikdar brez sape. Med tem ko se narod veseli in zabava, je nevesta zaprta v majhnem šotoru in prisluškuje divjemu razpoloženju ljudstva. Tretjega dne proti večeru jo pripeljejo iz šotora in posade v sedlo bogato okrašenega konja. Ženin gre v spremstvu svojih tovarišev za njo, dočim služkinje jočejo, streljanje odmeva od bregov, plesalke pa se previjajo v divjih plesih radosti.

Žena, slabotno bitje, staro šele 11—13 let, mora brez ugovorov v zakon, ki so ga sklenili stariši, čeprav bodočega moža pred poroko ni niti poznala. S solzami v očeh se dekletce poslavlja od svojih bratov, sester in slug. V slučaju, da zakon ni srečen, se lahko z možem sporazumeta za ločitev. Dovolj je, da pred sodniki izjavita, da sta odločila, da se razideta. Ako mož ne pristane, ali zlorablja svojo oblast nad ženo, mu žena zbeži in išče zavetja pri sorodnikih, kjer ostane le malo časa, ker se ponovno poroči, toda brez ceremonij. To se v zakonih Abesinke večkrat ponavlja in je postalo že sistem, radi katerega trpe največ otroci. Vprašanje razdelitve otrok rešujejo v Abesiniji prav enostavno: mali otroki pripadajo ženi, odrasli pa možu. Deca itak ne ostane pod zaščito starišev, ampak jo zaupajo svojim znancem ali sorodnikom. To je tudi glavni razlog, da otroci v Abesiniji izjočejo prav mnogo solza, brez tolažbe in utehe. Koliko otrok umira, ker jih nihče ne neguje in nihče ne ščiti, ker prevladuje prepričanje, da je deco lahko imeti in da je itak preveč otrok. Kljub temu ljubijo Abesinci svoje malčke. Toda le dokler so dojenčki, kakor sploh vsi primitivni narodi, ki so bliže živali, kot kulturnemu človeku.

Abesinci so zelo pobožni in cerkvenim predpisom pokorni verniki. Vendar cerkvenih predpisov v zakonu ne spoštujejo. Cerkveni zakon ne pozna ločitve, toda Abesinec se ne mara vezati z okovi morale in živi raje v divjem zakonu. Cerkveni zakon priznavajo samo v najodličnejših krogih, toda tudi v tem slučaju mora žena dovoljevati, da mož poseča služkinjo in da imajo tudi njeni otroci iste pravice kakor zakonski. Nič ni tako strašnega, ako ima tudi žena prijatelja, ki ji je v uteho.

Abesinska žena ni torej najstrožje podrejena možu in uživa precej svoboščin, vendar ji abesinska socijalna ureditev ne nudi posebnih prednosti in je daleč od tega, kar je bila žena v časih trubadurjev.

Goljufije medija

Amerikanski spiritistični medij Valiantine je mnogo imenovan v svetovni javnosti. Zadnje mesece nastopa v Evropi. Bil je v Londonu, kjer so ga zelo slavili. Od tam je prišel v Berlin in priredil več sej. Med udeleženci sta bila tudi dr. Kröner ter gospa pl. D., ki sta kaj kmalu ugotovila, da je Valiantine navaden slepar. Roka duha, ki se je prikazala v sejah, je bila njegova, na poseben način razsvetljena roka. Glasovi in besede duhov, o katerih se je zdelo, da prihajajo iz zračnih višav, so prihajali iz posebne trobente, ki jo je Valiantine vtihotapil in v kateri je pretvarjal svoj glas. Prostor, v katerem so se seje vršile, je moral ves čas biti v absolutni temi, niti najmanjši svetlobni žarek ni smel notri, še luknje pri ključavnici na vratih je zadelal, češ da vsakršna svetloba tekom eksperimentov upliva nanj smrtno. Dr. Kröner je svoja opazovanja o Valiantinovih goljufijah sedaj objavil v strokovnem listu. Razkritja so izzvala v javnosti veliko pozornost, zlasti še, ker so baš zadnji čas italijanski profesorji v Genovi, kjer Valiantine sedaj gostuje, pisali o njegovih eksperimentih silno navdušene članke. Vsekakor pa se mora priznati, da zna Valiantine prav vešče slepariti, če je prevaril celo Angleže v Londonu.

Boj z razbojnikom u vlaku

V osebni vlak na progi Lumsinue Varšava je v noči od 29. na 30. sept. vdrl v oddelek I. razreda razbojnik. V oddelku je spal stotnik poljskega gen. štaba Katy. Razbojnik, oborožen z nožem in kamnom, ga je hotel oropati. Stotnik se je zbudil in razvila se je med njim in razbojnikom strašna borba. Razbojnik je stotnika trikrat zabodel z nožem, vendar se je temu končno posrečilo, da je razbojnika premagal in ga zaprl v oddelek. Razbojnik pa je skočil skozi okno iz vlaka, a baš v istem hipu je pripeljal z druge strani vlak, ki ga je zagrabil in mu odrezal eno nogo in eno roko. Prepeljali so ga v bolnico, kjer pa je poškodbam podlegel.

Angleži bodo prekosili Zeppelina

Angleški listi javljajo, da bodo v Angliji pričeli graditi nove zračne kolose. Ko bo veliki vodljivi zrakoplov »R 100« zapustil polje Howden, pri Hnelu, bodo pričeli graditi zračno ladjo še večjih dimenzij, ki jo bodo uporabljali samo za transoceanske polete. Merila bo v dolžino 259, v višino 46 m. 14 motorjev ji bo dajalo povprečno brzino 130 km na uro. Volumen dirižabla bo 360.000 kub. metrov, dočim ima »R 100« samo 150.000 kub. metrov. Zeppelin pa komaj 105.000. Izven posadke bo v ladji prostora še za 400 potnikov.

Bomba v šopku za poročno darilo.

Newyorški zdravnik John Kleind je bil preko ušes zaljubljen v neko dekle, ki ga pa ni maralo in je poročilo nekega trgovca. Te dni je bila poroka. Ko so svatje prišli iz cerkve, je pristopil Kleind k nevosti in ji poklonil šopek rož. Ko sta novoporočenca stopila v avto, je iz šopka padla bomba, ki je eksplodirala in ženo na mestu usmrtila, ženina, šoferja in starše neveste, ki so bili v bližini, pa težko ranila. Kleind je izginil in ga še niso izsledili.

Dogodivščina z Noetove barke.

Noetova barka je končno dospela do kupne zemlje in pristala ob gori Ararat. Prvi je šel na kopno slon Jumbo, za njim pa v senci njegovega repa — bolha. Nakrat se Jumbo jezno okrene in zarenči razdraženo: »Gospod, ne tiščite tako!«

Čudno!

— Sedaj ste vendar že 6 let pri gospodu M. gospodinja in imate z njim že 3 otroke. Zakaj ga ne poročite?

= Veste, mož mi ni simpatičen!

Sport

Kaj je s slovenskim tenisom v Mariboru

Na to našo notico dobili smo od ISSK Maribor ta-le odgovor: Smatramo za svojo sportno dolžnost, da damo javnosti odgovor o tej stvari. Res je, da pokazuje SK Rapid vidno delavnost za razvoj teniškega sporta, dočim se to ne more reči o našem klubu. Tišina glede večjih teniških prireditev v našem klubu ima svoj globlji razlog. Medtem ko teniški igralci SK Rapida razpolagajo poleg lastnih in klubskih prostorov še z nekoliko privatnimi prostori za svoj trening, je ISSK Maribor še deset let po preobratu navezan edino le na dva prostora v Ljudskem vrtu, ki so bili zgrajeni še pred vojno, kar je veliko premalo za veliko število njegovih teniških igralcev. Zaradi tega prevelikega števila ne morejo posamezniki na le dveh prostorih priti do pravega treninga. K temu pristopa druga, še večja neugodnost: pomanjkanje garderobe, posebno pa stranišča. V slučaju nesigurnega vremena se človek sploh ne upa na igrišče. Na račun teh nedostatkov smo morali žal slišati že hude očitke od svojih igralcev in gostov. Že deset let se bori ISSK Maribor, da odpravi te nedostatke in da omogoči redni razvoj slovenskega tenisa v Mariboru. Že večkrat je poskušal dobiti od mestne občine in od Olepševalnega društva dovoljenje, da si zgradi poleg svojih starih prostorov še dva nova zajedno z garderobo in stranišči. Žal do danes ni mogel doseči ugodne rešitve. Ljudski vrt je last mariborske mestne občine; upravlja ga Olepševalno društvo, katero je dalo nogometni prostor, kakor tudi teniške prostore ISSK Maribor v najem. Ta pogodba teče samo še par let. Merodajni faktorji imajo z Ljudskim vrtom gotove načrte, o katerih žal ne vpoštevajo velike vrednosti teniškega sporta in potrebe za njegov razvoj. ISSK Maribor je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, ker se zaveda, da je v interesu ne samo sporta, ampak vsega našega lepega mesta, da se končno reši vprašanje bodočnosti našega tenisa na ta ali oni način. Končno moramo povdariti, da bi urejeni in razširjeni teniški kompleksi ob podaljšani Čopovi ulici z zgrajenim klubovim domom bili samo na okras mesta in njegova atrakcija, a razvoj slovenskega tenisa vsekakor v korist naše mladine in na diko Slovenstva v Mariboru.

Službeno iz sodniške sekcije.

Tekma SK Adria - SK Maribor III. mladina v nedeljo predpoldne. Sodi g. Vesnaver.

Tekma rezerv SSK Maribor - SK Rapid se v toliko popravi, da sodi ne gosp. Ermenc, ampak g. Nemec. — Načelnik.

Spomenik z dežnikom

Zanimiv spomenik imajo na angleške mmestecu Beading že nekaj desetletij in menda edini te vrste na svetu. Tam je živel svoj čas bogat tovarnar George Palmer, velik čudak, ki je stalno hodil s cilindrom in odprtim dežnikom, bodisi pri lepem in deževnem vremenu. Njegovi someščani so se po daljših posvetih odločili, da so mu postavili spomenik v njegovi originalni pozi: s cilindrom in razpetim dežnikom nad glavo. Seveda ste se takoj pri odkritju pojavili dve stranki: za in proti spomeniku, in obstojata še danes. Mestecu pa je prinesel spomenik znatne dohodke, ker marsikak tujec si pride pogledat to vsekakor originalno čudo.

Župnik in pijanec.

Župnik sreča Matijo na cesti s steklenico v rokah, močno okroglega.

— Matija, Matija, ali je res ta steklenica tvoja edina tolažba?

= Ne, gospod župnik, imam še eno doma!

Sposobna!

— Zakaj so Vas iz prejšnje službe odpustili?

= Zalotili so me, ko sem hotela šefa poljubiti.

— Hm. — lahko takoj začnete!

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 183

Z vso neskočno nežnostjo svoje ljubezni, ki je ostala čista do smrti ,je Juana pritisnila svoje ustnice na ledena usta mrliča.

In obadva sta se potopila na dno.

VIII.

Imperija.

Skalabrino je skočil v vodo v trenotku, ko se je gondola prevrnila.

Plaval je, ne brigaje se zato, kaj se godi za njegovim hrbtom.

Ko je dospel na breg, se je napotil na Olivolski otok, kamor je dospel drgetaje, ne toliko od vode, ki mu je premočila vso obleko, kolikor od svojega grozničnega razburjenja.

Roland ga je čakal.

Prva beseda orjakova, ko ga je zagledal, je bila:

»Kaj je z mojo hčerko?«

»Ni še nobenih novic; Bembovo palačo smo preiskali brez uspeha.

Skalabrino je zmajal z glavo.

»Pogum!« je dejal Roland in mu stisnil roko. »Bianka je krepka in trdnega duha; prisegel bi, da se ga je ubranila in da jo najdemo nedotaknjeno, zdravo in veselo.

Skalabrino je sedel h kaminu, kjer je plapolal prijeten ogenj, in si začel greti roke.

»Kaj je s Sandrigom?« je vprašal Roland zdaj.

»Zaklal sem ga.«

»Pa Imperija?

»Utonil sem jo.«

Roland je molčal, oči uprte v trdega tovariša, ki mu je s toliko preprostostjo poročal tako strašno tragedijo.

— — — — — — — — — — — — —

Skalabrino se je motil, vsaj v enem pogledu.

Imperija ni utonila.

Videli smo, kako se je zopet vzbudila v življenje. Videli smo kurtizano — morda blazno — kako se je osvestila oteta po Juani.

Ko se je odigral poslednji dogodek drame, ki smo jo pripovedovali, je Imperija ostala v barki, ne da bi se ganila.

Njene oči se niso mogle ločiti od kraja, kjer je videla, kako je voda požrla Sandrigo in Juano.

Niti vprašala se ni, kdo bi utegnila biti ta neznanka.

Morda ni mislila sploh o ničemer.

Barčica, ki jo je valovje vode zanašalo zdaj sem, zdaj tja, je naposled zadela ob nabrežje, kjer je obstala.

Gondolo, prekrasno gondolo ljubezni pa so odnesli valovi proti odprtemu morju, in ribiči so jo našli nekaj dni kasneje na peščenem jeziku, ki je zapirai pristanišče Lido.

Dar. je bil že, ko se je Imperija vzdramila iz te brezčutnosti, ki jo je bila prevzela.

Dvignila je glavo.

In videla je na obrežju zbranih več ljudi, ki so jo radovedno ogledovali.

Z vsemi močmi, ki jih je še čutila v sebi, je odgnala spomin te strašne noči ter si dala spet nekoliko svoje običajne hladnokrvnosti.

»Ali so padli gospa v vodo?« je vprašala neka preprosta ženska radovedno.

»Da, v vodo sem padla», je odgovorila Imperija šklepetaje z zobmi. »Ali je v bližini kak barkarol, ki bi me mogel zapeljati domov?«

Neki moški je skočil v barko, rekoč:

»Saj ni treba biti barkarol, da zna človek veslati. Kam smem peljati gospo?«

»V palačo Imperija«, je odgovorila Imperija z poslednjim dihljajem.

In zopet jo je zapustila zavest.

Ime Imperije se je razneslo z občudujočo radovednostjo med gledalci, ki so se bili nabrali. A že je radovoljni gondolir krepko pritisnil z vesli, in kmalu je bil v velikem kanalu.

Imperiji se je točno vrnila zavest, to je, zopet je čutila, videla in slišala, kaj se godi okoli nje. Toda njeni možgani so bili po tolikih udarcih tako omajani, da se ni mogla iznebiti nekake groze, ki je držala njene misli v krčeviti nepremičnosti. Barčica je drčala po kanalu. Palače so se vrstile mimo njenih oči, ona pa je imela jedva toliko moči, da je zamrmrala:

»Oh, tako ne pridem nikoli domov . . . hitreje, gospod, hitreje, za božjo voljo; poplačani boste kraljevsko!«

»Milostljiva«, je rekel mož, »radost, da sem videl od blizu krasotico, ki jo slavi vsa Italija, mi je zadostno plačila: drugega niti ne maram.«

Imperija je z začudenjem pogledala tega človeka. Njegova obleka je bila slaba: očividno je bil reven. In beseda tega neznanca, ponos na lepoto, ki ji je kadilo vse od bogataša do siromaka, je zopet užgal plamen življenja v njenih očeh. V svojih misli je iskala, kaj bi pač mogla reči ali storiti, da se zahvali svojemu gondoliru. Nenadoma je vzela iz svojih las prekrasni glavnik, okrašen z dragimi kamni, ki ji je držal lase.

»Za to, da ste me vozili, vam torej ne bom ponujala ničesar, toda vzemite to zaradi besed, ki ste mi jih rekli, v spomin name.«

Mož je vzel dragoceni dar, rekoč:

»V spomin na najlepšo med lepoticami.«

Imperija je trudno zamahnila in začela zopet ogledovati palače, ki so se ji pomikali mimo oči. In čudna je bila, podobna fantastični prikazni, ko je sedela z razpletenimi lasmi praznično oblečena v tej revni mali barčici.

Nenadoma pa se je zdrznila, stisnila se globoko v čoln in zaječala zamolklo:

»Ona!«

Barka je hitela mimo palače Altieri.

Eno izmed oken palače je bilo odprto.

In pri tem oknu je stala bleda žena ter se otožno oziraia po kanalu.

Ta žena je bila Leonora.

Ali je videla Imperijo?

Kurtizani se je dozdevalo, da ji je obstal pogled na njej.

Krčevito je sklenila roke in zamrmrala:

»Odpuščanje! Oh odpuščanje . . .«

A že je palača Altieri izginila za njenim hrbtom; barka je kmalu obstala. Imperija je videla, la je doma. Vstala je in se zgrudila nekaj trenutkov kasneje brez moči v naročje svojih služabnic, ki so ji pritekle nasprot.

Spravile so jo v posteljo ter jo pričele drgniti in greti.

Krepka narava kurtizane je premagala bolezen. Že tisti dan je sedela gorko zavita in pokrepčana z dobrim kosilom, sama v tistem budoarju, kjer je sprejela sinoči Rolanda Kandiana, ki ga je imela za Petra Aretina.

Izmed toliko raznovrstnih udarcev ji je ostala samo še ena groza: bojazen, da se nenadoma prikaže Roland ali Skalabrino.

Ostalo je bila že skoraj pozabila.

Njena hči? . . . Na njo je mislila le površno, kakor na osebo, ki jo je poznala bogvekdaj. Čudila se je samo temu, kako je mogla nekdaj čutiti do nje ljubezen, ki je zdaj ni več razumela, ljubezen, ki je usahnila v njenem srcu sama od sebe, kakor rastlina, ki je pognala na skalnatih tleh.

Bembo? . . . On je bil v njenem spominu bolj mrtev nego Sandrigo v resnici.

In kadar je pomislila na Sandriga, je pač nekoliko vzdrhteha: to je bil zadnji ostanek strastne nevihte ki je divjala sinočnjo noč.

Sandrigo je bil mrtev.

In zdaj se je zavedala jasno, kako malo prostora je zavzemal v njej.

Mož je bil mrtev, veselje končano; vrgla je Sandriga iz svojega duha, pregnala ga — ne sicer iz svojega srca, kjer ni prebival nikoli — pač pa iz kraljestva svojih čutov.

In tako so bili Bianka, Bembo in Sandrigo zgolj še sence.

Eden pa je ostal v njej živ, živ s še mogočnejšim življenjem, kakor da bi bil podedoval življenje onih drugih. Ta eden je bil Roland Kandiano.

Kurtizana je plakala.

Resnične, bridke in žgoče solze so ji vrele po licih, ne da bi ji bilo prišlo na um, stopiti pred ogledalo in pogledati, kako ji pristojajo k obrazu.

Zdaj je razumela, da nikdar ni nehala ljubiti Rolanda, odkar je prišla zaradi njega v Benetke. Vse ostalo je bila samo komedija,igrana z večjo ali manjšo odkritosrčnostjo.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v poročevalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5·—

Ženitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10·—

Čebuljčke od hyacinthe in tulipane priporoča v veliki izbiri, M. Berdajs, Maribor. 2484

Učitelj daje instrukcije osnovne in srednje šole po najmodernejši metodi. Ura 15 Din. Naslove na upravo pod »Delovna šola«. 2481

Gospodična (dijakinja) se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov v upravi »Večernika«. 2480

Konkurzna masa »Jugotrawa« da v najem lepo moderno urejeno hišo v Pobrežju Zrkovska cesta štev. 10 (20 minut od glavnega trga, 300 korakov od postajališča avtobusa), v kateri se nahaja 5 sob, predsoba kuhinja etc. Pismene ponudbe naj se pošljejo konkurznemu upravitelju dr. Edvardu Bučarju, odvetniku, Aleksandrova cesta 12. 2478

Opremljeno sobo separirano takoj oddam solidnemu gospodu v Mariboru, Wildenrainerjeva ul. št. 17, pritličje. 2472

Dva dijaka iščeta stanovanje brez hrane. Ponudbe pod »Takoj« na upravo »Večernika«. 2476

Prodam nerabljeno novo sobno švedsko peč za manjšo sobo po zelo nizki ceni. Maribor, Einspielerjeva ulica 28. Volavšek. 2478

Stanovanje, soba, predsoba in kuhinja se takoj odda stranki brez otrok. Dušanova ulica 9 I. 2487

Pletilje nogavic in šivilje pletenin dobijo delo na dom. Pletarna M. Vezjak, Vetrinjska ulica št. 17. 2467

Meblirano sobo oddam. Povpraša se Gosposka ulica 40 III. 2469

Veliko, prazno ali meblirano sobo s posebnim vhodom nasproti glavnega kolodvora oddam takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 2463

Prazna solnčnata soba se takoj odda. Vrbanova 61, pritličje. 2477

Sprejme se na stanovanje in hrano dve dijakinji. Soba lepa, hrana dobro. Družinski člani dijaki višjih razredov srednjih šol. Naslov pri Brzopodplati. Tattenbachova ulica 14. 2457

Stanovanje za dve osebi se takoj odda. Naslov v upravi lista. 2474

Gostilna na prometnem kraju v Mariboru se takoj odda. Pismene ponudbe pod »Gostilna« na upravo lista. 2473

Pošten delavec se sprejme na stanovanje. Koroška c. 74. 2475

Brezstanovanjci - nastavljenci, delavci, uradniki, vseh podjetij industrije, trgovine obrti, prijave radi preskrbe stanovanj in gradbene akcije sprejme Marstan, Koroška cesta 10.

V nedeljo, dne 6. oktobra

gremo vsi na

vinsko trgatev s plesom

srečolovom in šaljivo pošto v gostilno

Franca in Marije Reininger

(prej gostilna Černovšek)

v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 79

Tam bomo dobro postreženi z najboljšimi vini iz Slov. goric, z „Union" pivom in vsakovrstnimi mrzlimi in toplimi jedmi. Čisti dobiček srečolova je namenjen ubogim otrokom mesta Maribor. Začetek ob 15. uri pop. Policijska ura podaljšana.

2482 Za obilen poset se priporočata **Franc in Marija Reininger.**

ŠOLSKE KNJIGE

za vse šole, in vse šolske potrebščine kupujte v

TISKOVNI ZADRUGI, MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru